

DIŞ BORÇ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ TÜRKİYE-RUSYA ÜZERİNE İNCELEME

1711404025-KÜBRA AYDIN
1711404033-RABİA FULYA SEZER
1521404003-HATİCE VAROL
1711404045-SEÇKİN GÖKÖZ

DANIŞMAN : DR. ÖGRT. ÜYESİ ÖZGE GÜNDOĞDU

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ , İKTİSADİ VE İDAREİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

GİRİŞ

Devlet borcu bir çok ülkede yüksek meblağlara ulaşmaktadır.Kamu maliyesi ve genel ekonomi için büyük bir sorun haline gelip bir çok ülke iç ve dış borçlarını arttırdı.Hem Türkiye hem de diğer gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmasında sermaye yetersizliği sorununun finansmanında önemlidir.Borçları verimli alanlarda kullanma artan maliyetlerle borç geri ödemesi için borçlanmaya gitme süreci ekonomik koşulları daha da kötüleştirdi. Enflasyon arttı , ekonomik büyüme azaldı.

YÖNTEM

Dickey Fuller Testi : Bir zaman serisinin birim kök içerip içermediğini test etmeye yarayan işlemdir.
D.A Dickey ve W.A.Fuller tarafından 1970'li yıllarda geliştirilmiştir. Augmented Dickey Fuller(ADF) Birim Kök Testi: İki test arasındaki birincil fark ADF'nin daha büyük ve daha karmaşık bir dizi zaman serisi modeli için kullanılmasıdır.ADF testinde kullanılan arttırılmış Dickey-Fuller istatistiği bir sayıdır.Ne kadar olumsuz olursa birim kökü olduğu hipotezinin reddedilmesi o kadar güçlü olur .
Granger Nedensellik Analizi : İki zaman serisi arasında nedensellik ilişkisinin varlığını ve aynı zamanda yönünü belirlemede kullanılır.

BULGULAR

SEVİYE				BİRİNCİ FARK			
Değişkenler	ADF Test İstatistiği	Gecikme Uzunluğu	%1 Kritik Değer	Değişkenler	ADF Test İstatistiği	Uzunluğu	%1 Kritik Değer
Dış Borç	-2.459531	1	-3.699871	D(Dış Borç)	-4.614783	1	-3.724070
Ekonomik Büyüme	-2.689419	1	-3.711457	D(Ekonomik Büyüme)	-4.973979	1	-3.724070

Gecikme Uzunluğu	AIC	SC	HQ
0	18.47567	18.57384	18.50172
1	14.57289*	14.86740*	14.65103*
2	14.63806	15.12892	14.76829
3	14.70310	15.39030	14.88542

AMAÇ

Türkiye ve Rusya'nın dış borç ve ekonomik büyümesinin artış ve azalışını ele alarak verilerin Granger-Nedensellik analizi uygulanmak amaçlanmıştır.Çalışma yapmamızdaki bir diğer amaç 1980'lerin başında borç krizi gelişmekte olan ülkeleri etkisi altına almasıdır.

SONUÇ

Yapılan analizlerden çıkan sonuçlara bakıldığında Türkiye dış borç oranlarının ADF Birim kök testine göre durağan olduğunu ve Rusya'nın dış borç oranlarının 1.farkında durağan olduğunu görebiliriz. Aynı zamanda her iki ülkenin de ekonomik büyüme oranlarının ADF Testinde sabit düzeyde durağan olduğunu söyleyebiliriz.Granger Nedensellik analizinde her iki ülkede ekonomik büyüme ve dış borç arasında nedensellik yoktur.Rusya için ise dış borç ve ekonomik büyüme arasında bir nedensellik vardır diyebiliriz.

KAYNAKÇA

<https://data.worldbank.org/>
<https://www.tuik.gov.tr/>

Çoğürücü, İ. & O. Çoban (2011), "Dış Borç Ekonomik Büyüme İlişkisi: Türkiye Örneği (1980 - 2009)", KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 13(21), 133-149.
Uysal, Doğan, Özer, Hüseyin ve Mucuk, Mehmet; "Dış Borçlanma ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Türkiye Örneği (1965-2007)" Atatürk Üniversitesi. İİBF Dergisi, Cilt: 23, Sayı :4, 2016, 161-178.
Bilginöglü, M. (2018), "Dış Borçların Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği", Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 31, ss.1-23.